

Пропаст царства српског - Петрановић

1. Сину муња од Једрене града,
2. А загрмље насред Цариграда,
3. Гром удари у поље Косово
4. И обори Неманића царство.
5. То не била муња ни громови,
6. Већ цар грчки пропуштио Турке
7. Из Медине у своју државу,
8. Да му бране Грке од Србаља,
9. И оборе Неманића царство;
10. Али ће се љуто преварити,
11. У криоцу змију отхранити,
12. Што ће оба цара погубити
13. Раскопат им славу и државу.
14. Док се силни Турци доселише
15. У државу цара Костадина,
16. У Једрени царство подигоше,
17. Тавни мјесец, да се с крстом бори,
18. Вјековито, у земљама славним.
19. Осили се турски цар Мурате,
20. Купи војску по својој држави,
21. Што Турака, што младијех Грка,
22. Триста хиљад покупи војника,
23. И ту силну војску окренуо
24. На Србију у поље Косово,
25. Да узима од Лазара царство.
26. Када Мурат на Косово дође,
27. Убојиту војску разредио
28. По Косову пољу широкоме,
29. Свилен чадор себи разапео
30. Насред поља у зеленој трави;
31. На чадору јабука од злата,
32. Што но сјаје кано јарко сунце,
33. У јабуци копље од челика,
34. Што пријети крсту са побједом,
35. Низ чадор се ките објесиле,
36. Дван'ест кита све од суха злата,
37. Како с којом вјетар замахује,
38. Онако се по травици плаза,
39. Да цар чује какав вјетар дува;
40. Код чадора барјак разавио, ■
41. Пушти барјак небу под облаке,
42. Нека виде Турци и цаури,
43. Да ту сједи силан цар Мурате;
44. Док под чадор слуге уљегоше,
45. Простријеше свилу и кадифу,
46. А по свили шиљте ударише,
47. По шиљтету од злата чилиме,
48. Ће ће сјести цара честитога;
49. Уведоше силна цар-Мурата
50. Посадише на мека шиљтета.
51. Док се царе мало одморио,
52. Он заиска дивит и хартије,
53. На кољену књигу накитио,
54. Књигу шаље у Косово равно,
55. А на руке славну цар-Лазару,
56. У књизи му Мурат изговара:
57. »Цар Лазаре, српски господаре.
58. Ето теби књиге јадовите.
59. Добро види што ти књига каже:
60. Једна земља а два господара,
61. Тако раја поднијет не море;
62. Ја ми пошљи од градова кључе,
63. И Стевана у тутију сина.
64. И хараче од седам година,
65. Ја ти купи према мени војску.
66. Што год знадеш од боја јунака,
67. Поведи их у поље Косово,
68. Да ми сабљам' царство дијелимо
69. А главама међе постављамо;
70. Нека знадеш пријеваре нема,
71. Више теби цароват не дадем!«
72. Кад је Мурат књигу направио,
73. Опреми је до Крушева равна,
74. До дворова славна цар-Лазара.
75. Књигуношче у Крушево дође,
76. У сат ноћи, кад цар вечераше.
77. Док задрма алка на вратима,
78. Проговара славан цар Лазаре:
79. »Видосаве, моја права слуго
80. Часом стани на мермер-авлију,
81. Неко дрма алком на вратима,
82. То ће бити какав књигуноша,
83. Јал' од цара, јали од ког краља.«
84. Кад дочуо слуга Видосаве,
85. Он удари низ бијелу кулу,
86. Пак отвори канат на вратима.

87. Док упаде лако књигоношче,
88. Он за њиме затворио врата,
89. Па га узе за бијелу руку,
90. Одведе га цару на одају:
91. Књигоношче цара опазило,
92. Пред њиме се смјерно поклонило,
93. Пољуби му руку и кољено,
94. Остави му књигу на криоцу,
95. Руке преви, натраг се иступи,
96. Па га двори кајно господара:
97. Цар је књигу руком прихватио,
98. Пак на њојзи печат разломио,
99. Разломио, па је проучио.
100. Кад видио што му књига пише,
101. Уз образ му пламен ударио,
102. Ваљају се сузе низ образе
103. Као киша низ јелово грање,
104. На десну се послонио руку,
105. Од јада га забољела глава,
106. Препао се славан цар Лазаре.
107. Жао му је царства и државе;
108. Код њега се додесиле биле
109. Три војводе од земље његове:
110. Једно ми је Косовац Иване,
111. А друго је Топлица Милане,
112. А треће је војвода Милоше,
113. Кад виђеше три добра јунака,
114. Како царе грозне сузе лије,
115. То је њима врло жао било,
116. Пак и они сузе упуштише,
117. Проговара војвода Милоше:
118. »Господине, славан цар Лазаре
119. Оклен књига ватром сагорјела?
120. И до сад су књиге долазиле,
121. Ал' нијесу жалостиве биле;
122. Жао нам је, славан цар Лазаре!
123. Што прољеваш сузе низ образе.«
124. Проговара славан цар Лазаре:
125. »О војводе, моја ћецо драга
126. Ово књига од голема врага,
127. Од Косова поља широкога,
128. Од Турчина силна цар-Мурата;
129. Сад чујете моја ћецо драга
130. Косово су притиснули Турци,
131. Све попели б'јеле чадорове,

132. Од извора до врела увора,
133. Од увора до мрамор-камена,
134. Од камена до воде Ситнице,
135. Пак ме зове Мурат на Косово,
136. Да ми с њиме дијелимо царство,
137. Да сабљама земље дијелимо,
138. А главама међе постављамо;
139. Јал' да пош'љем од градова кључе,
140. Мог Стевана у тутију сина,
141. И хараче од седам година.
142. Сад што ћемо, моја ћецо драга?
143. Мало ми је у држави мојој
144. Спрам Турака убојних јунака;
145. Ја имадем сву државу моју:
146. Скендерију и Урумелију,
147. Арнаутлук и Маркедолију,
148. И сву Босну и Херцеговину,
149. Сријем равни и пола Земуна,
150. У томе је и Србија ц'јела;
151. Да попишем од боја јунаке,
152. Све на перо једног по једнога,
153. Сто хиљада изићи не море,
154. А то нам је мало за Турчина.
155. У Турчина голема је сила,
156. Триста хиљад' убојите војске.
157. Сад што ћемо, моја ћецо драга?
158. Жао ми је изгубити царство,
159. И свијетлу круну Неманића;
160. Да се бијем надбити не могу,
161. Три Турчина на једног Србина,
162. Не моремо придобити Турке,
163. Већ да би нам нагоркиње виле
164. На Косову у помоћи биле;
165. А да бисмо в'јећу учинили,
166. Да пођемо у поље Косово,
167. Да се турском цару поклонимо
168. И Мурату руку пољубимо,
169. Жао ми је, Србадијо славна!
170. Да Турчину сви будемо раја,
171. И Стевана поклонити сина,
172. Да се надам сунцу и мјесецу
173. А Стевану никад довијека.
174. Сад што ћемо, моји соколови?
175. Хоћемо ли с царем ратовати,
176. Крв пролити и не зажалити

177. Ради Бога и крста часнога,
178. И за љубав милог отачаства?«
179. Плану Милош као ватра жива,
180. Па је цару тихо говорио:
181. »Господаре, српски цар-Лазаре
182. Ми волимо мушки умријети
183. Него женски изгубити царство,
184. Купи војску по својој држави,
185. Да идемо у бој на Косово.
186. Да јуначки крвцу пролијемо,
187. А не женски царство поклонимо,
188. Змајевима, да будемо раја,
189. Да нас куну ђеца довијека,
190. Што смо женски упуштили царство.
191. Када царе саслуша Милоша,
192. Живо му је срце поиграло,
193. Војводама царе проговара:
194. »И ја волим да сви погинемо
195. Него наше царство и господство
196. Да Турчину на срамоту дамо;
197. Већ кад сутра бијел данак сване
198. Ко би мене хитро послушао,
199. Да обуче турску цеисију,
200. Штоно носе цареви делије
201. И његове баше Једренлије
202. Пак да оде у бојно Косово,
203. Да уводи Муратову војску:
204. Је ли много у Турчина војске?
205. Је ли силна убојита војска
206. И без инле и без пријеваре?«
207. Проговара војвода Милоше:
208. »Господаре, славни цар Лазаре
209. За то немој сузе прољевати
210. И немој се, царе, препанути,
211. Ако Бог да и срећа велика
212. Како сутра бијел данак сване,
213. Ја ћу свога оправит једнога,
214. Побратима Косовац Ивана,
215. Који ми се свачем научио
216. По Косову пољу широкоме,
217. Арнаутим' селам називати,
218. Називати и одазивати,
219. Нек уводи Муратову војску.«
220. А то Иван једва дочекао,
221. Пак цареву пољубио руку:
222. »Господаре, славан цар Лазаре
223. Ти се немој за то препадати,
224. Сутра ћемо виђети јунаке
225. И теби ћу право казивати
226. Него купи силовиту војску,
227. Пак ћемо се с њима ударити
228. Ако Бог да Турке придобити,
229. Муратову силу саломити.«
230. Кад то чуо славан цар Лазаре,
231. Разговори с' и разрадова се
232. Власт им даје: »Аирли вам било.«
233. Када сутра бијел данак свану,
234. Уранио војвода Милоше,
235. Пак опреми побратима свога,
236. Побратима Косовац Ивана
237. Обуче му турску ђеисију,
238. Штоно носе цареви делије,
239. И његове баше Једренлије;
240. Покри коња зеленом либадом,
241. Да га тамо не познају Турци,
242. Припаса му свијетло оружје,
243. Па га спреми у бојно Косово.
244. Када Иво до Косова сиђе,
245. Виш' Косова на Брањево равно,
246. Погледао у поље Косово,
247. Кад угледа силовиту војску,
248. Он бијесна устави зекана,
249. Голему се чуду зачудио:
250. »Боже мили, чуда великога!
251. Чини ми се и заклео бих се,
252. Колико је на горици листа,
253. Још је више у Турака војске:
254. Коњ до коња јунак до јунака,
255. Све чадори како лабудови,
256. А барјаци као и облаци,
257. Бојна копља као гора црна,
258. Да Бог пушти из неба јабуку,
259. Не би могла на земљу панути,
260. Већ на коња јали на јунака,
261. Ад' на бојно копље ја барјака.«
262. Кад то виђе Косовац Иване,
263. Он у војску наћера зекана,
264. На зекану у чоси зеленој,
265. Гледају га баше Једренлије,
266. Међу собом пак су говорили:

267. »Боже мили, бијесне делије
268. У нашега цара честитога.«-
269. И шта ћу ти дуго бесједити,
270. Иван турску уводио војску,
271. За три дана и ноћи четири
272. Он је трипуг укрестио војску,
273. Од извора до врела увора,
274. Од увора до мрамор-камена,
275. Од камена до воде Ситнице!
276. Кад је силну уводио војску,
277. Ту је њега акшам застануо,
278. У Крушеву зора запучила,
279. Кад Даница помолила лице,
280. Зрак од сунца небу ударио,
281. У Крушево Иван долазио,
282. Опazi га војвода Милоше,
283. Пак од земље на ноге скочио,
284. Те појаха бијесна ждралина,
285. Оћера га пољем широкијем,
286. Те сусрете Косовац Ивана,
287. Пак се с њиме загрливши љуби.
288. Ту бијесне коње заставише,
289. Па га пита војвода Милоше:
290. »Побратиме Косовац Иване,
291. Ће си био, шта си задобио?
292. Јеси л' турску уводио војску
293. И видио силу Муратову?
294. Је ли много у Турчина војске?
295. Је ли силна уворита војска;
296. И без инле и без пријеваре?
297. Јесу л' добри од боја јунаци?
298. Смијемо ли на њих ударити?
299. Моремо ли с њима ратовати?«
300. Проговара Косовац Иване,
301. »Побратиме, војвода Милоше,
302. Видио сам силу у Турака,
303. Уводио силу Муратову
304. И трипут сам војску укрестио,
305. Од извора до врела увора,
306. Од увора до мрамор-камена,
307. Од камена до воде Ситнице;
308. Око воде с обадвије стране,
309. Све попели чадорове б'јеле,
310. Силни коњи и силни јунаци,
311. Царева је уворита војска,

312. И без инле и без пријеваре,
313. Кратки ћурци а дуги рукави,
314. Хати вичу а делије ричу:
315. »Сутра ћемо у бој у Косово,
316. На ђаура добро ударити,
317. Сабљом ћемо земље дијелити,
318. А главама међе постављати».
319. Мој Милоше, мио побратиме,
320. Чини ми се и заклео бих се,
321. Да Бог пушти кишу из облака,
322. Не би пала на зелену траву,
323. Већ на коња јали на јунака,
324. Јал' на бојно копље јал' барјака.
325. Мој Милоше, мио побратиме,
326. Није лако с њима ратовати,
327. Али ја ћу први умријети,
328. Мурату се нећу поклонити«.
329. Кад то дочу војвода Милоше,
330. Проговара побратиму своме:
331. »Знаш ли што сам тебе сусретао?
332. Да ти кажем, да те насјетујем:
333. Немој тако цару казивати,
334. Јер ће нам се царе препанути,
335. Неће поћи у бој на Косово!
336. Ја, Иване мио побратиме,
337. Не могу ти срцу одољети
338. Кад ћу прије у Косово сићи,
339. Да уломим силу Муратову,
340. Што је дошо, да нам отме царство«.
341. Кад је тако њега сјетовао,
342. Пак отален коње поћераше,
343. Поћераше до царева двора,
344. И под кулом коње разјахаше,
345. Узеше се за бијеле руке,
346. Пак одоше славном цар-Лазару
347. И цареву пољубише руку,
348. Овако је царе говорио:
349. »Слуго моја Косовац Иване,
350. Јеси л' био у пољу Косову
351. И видио силу Муратову,
352. Је ли много у Мурата војске?
353. Је л' му силна уворита војска?
354. И без инле и без пријеваре?
355. Моремо ли ратовати с њиме?«
356. Проговара Косовац Иване:

357. »Господине, славан цар Лазаре!
358. Ја сам био у пољу Косову,
359. Муратову уводио војску,
360. Није њему уворита војска,
361. Но све инла и све пријевара,
362. Све се боје српскијех јунака
363. И чувају око поља страже,
364. Оклен ћеш им царе ударити,
365. Ласно ћемо с њима ратовати;
366. Трипут сам му укрстио војску,
367. Од извора до врела увора,
368. Од увора до мрамор-камена,
369. Од камена до воде Ситнице,
370. Није много у Турака војске,
371. Ми моремо с њима ратовати».
372. Кад дочуо славан цар Лазаре,
373. Од радости он се насмијао,
374. Па дохвати дивит и хартије,
375. Најприје је књигу накитио,
376. Па је шаље ломној Гори Црној,
377. А на руке цетињском владици,
378. У књизи му овако говори:
379. »Златна брадо цетињски владико
380. Купи мени од боја јунаке,
381. Све од бољих бољегга јунака,
382. Који може мејдан дијелити,
383. За часнога крста умријети;
384. Води војску у Крушево равно,
385. Да идемо у бој на Косово,
386. Косово су притиснули Турци,
387. Пред њима је силни цар Мурате,
388. Хоће наше царство и господство,
389. Боље нам је свима помријети
390. Него љутом змају робовати,
391. Да нас цвили одсад довијека;
392. Ко не стио у Косово сићи,
393. Он не има' од срца порода,
394. У кући му чедо не плакало
395. Пред кућом му коло не играло,
396. Више куће стадо не блејало;
397. Никакво му сјеме не родило,
398. Ни у пољу бијела 'шеница
399. Ни у брду винове лозица.«
400. Ону шаље, другу књигу пише,
401. Па је шаље Босни поноситој,

402. А на руке босанскоме краљу:
403. »Да мој краљу, мој вијерни друже,
404. Купи мени од боја јунаке,
405. Да си брже с војском у Крушево,
406. Да ми онђе војску саставимо.«
407. Све му каже што је и како је.
408. Ону шаље, трећу књигу пише,
409. Па је шаље замљи Херцеговој,
410. Своме зету Вуку Бранковићу:
411. »О мој зете, Вуче Бранковићу,
412. Купи мени твоје соколове,
413. Да си брже с војском у Крушево,
414. Да ми онђе војску саставимо,
415. Да идемо у бој на Косово.«
416. Све му каже што је и како је.
417. Ону шаље, а четврту пише
418. Па је шаље земљи Арбанији,
419. А на руке Муси Арбанасу:
420. »Да мој Муса, на гласу витеже,
421. Купи мени љуте Арнауте,
422. Да си брже с војском у Крушево,
423. Да ми онђе војску саставимо,
424. Да идемо у бој на Косово.«
425. Све му каже што је и како је.
426. Ону шаље, пету књигу пише,
427. Па је шаље Сријем земљи равној,
428. А на руке војводи Богдану:
429. »О Љутица, војводи Богдане,
430. Купи мени од боја јунаке,
431. Да си брже с војском у Крушево,
432. Да ми онђе војску саставимо,
433. Да идемо у бој на Косово.«
434. Све му каже што је и како је.
435. Ону шаље шесту књигу пише,
436. Па је шаље до Будима града,
437. А на руке Орловићу Павлу:
438. »Орловићу, мој Соколовићу,
439. Купи мени од боја јунаке,
440. Да си брже с војском у Крушево,
441. Да ми онђе војску саставимо,
442. Да идемо у бој на Косово.«
443. Све му каже што је и како је.
444. Ону шаље, седму књигу пише,
445. Па је шаље граду Вучитрну,
446. А на руке Југу богатоме:

447. »О мој тасте, узданицо моја
448. Купи мени од боја јунаке
449. Су твојијех девет соколова,
450. Соколова до девет синова,
451. Води војску у Крушево равно,
452. Да ми онђе војску саставимо,
453. Да идемо у бој на Косово.«
454. Све му каже што је и како је.
455. Ону шаље, осму књигу пише
456. Па је шаље у равне Бањане,
457. А на руке Страхинину бану:
458. »Мио зете, бане Страхинине
459. Купи мени од боја јунаке,
460. Води војску у Крушево равно,
461. Да ми онђе војску саставимо,
462. Да идемо у бој на Косово.«
463. Све му каже што је и како је.
464. Ону шаље, а девету пише
465. У Сјеницу Васојевић Стеви:
466. »Да мој Стево, јуначко кољено
467. Купи мени од боја јунаке,
468. Брже да си у Крушево равно,
469. Да ми онђе војску саставимо
470. Да идемо у бој на Косово.«
471. Све му каже што је и како је.
472. Ону шаље, а десету пише,
473. А на руке Мусићу Стевану:
474. »О Стеване, мој соколе сиви
475. Купи мени од боја јунаке,
476. Да си брже с војском у Крушево,
477. Да ми онђе војску саставимо,
478. Да идемо у бој на Косово«
479. Све му каже што је и како је.
480. Ону шаље, једанаесту пише,
481. А на руке Срђи Злопоглеђи:
482. »Злопоглеђо, душманима нашим
483. Купи мени од боја јунаке,
484. Да си брже с војском у Крушево,
485. Да ми онђе војску саставимо,
486. Да идемо у бој на Косово.«
487. Све му каже што је и како је.
488. Ону шаље, а дванаесту пише,
489. Па је шаље дијете Лаушу:
490. »О Лаушу, весела ти мајка
491. Свијетла ти сабља на мејдану

492. Теби виле посестриме биле,
493. Ко што су ти и до сада биле,
494. Па те сабља посјећ не могаше,
495. Купи мени од боја јунаке,
496. Брже да си с војском у Крушеву,
497. Да ми онђе војску састави.мо,
498. Да идемо у бој на Косово.«
499. Све му каже што је и како је.
500. Кад је царе књиге растурио,
501. По јунацим' и по војводама,
502. Он дозива војводу Милоша
503. И са њиме оба побратима,
504. Побратима Косовац Ивана,
505. И са њиме Топлицу Милана,
506. Војводама царе наређује,
507. Да му купе убојиту војску
508. У Крушеву и около њега.
509. Док ево ти цетињског владике,
510. И он води шест хиљада војске,
511. Црногорца како ватре живе.
512. Таман војску табор учинише,
513. Док ево ти босанскога краља
514. И он води десет хиљад' војске,
515. Све Бошњака големих јунака.
516. Таман војску табор учинише,
517. Док ево ти Вука Бранковића,
518. И он води дван'ест хиљад' војске,
519. Све јунака љутог оклопника
520. Таман војску табор учинише,
521. Док ево ти Мусе Арбанаса,
522. И он води шест хиљада војске,
523. Све јунака љутог Арнаута.
524. Таман војску табор учинише,
525. Док ево ти војводе Богдана
526. И он води десет хиљад' војске
527. Све јунака и брзог коњика.
528. Таман војску табор учинише,
529. Док ево ти Орловића Павла
530. И он води хиљаду јунака.
531. Коњаника љутог оклопника.
532. Таман војску табор учинише,
533. Док ево ти Југа богатога
534. И са њиме дван'ест хиљад' војске,
535. А пред војском до девет синова,
536. Како сивих девет соколова.

537. Таман војску табор учинише,
538. Док ево ти Страхинина Бана
539. И он води хиљаду јунака,
540. Под њима се црна земља тресе.
541. Таман војску табор учинише,
542. Док ево ти Васојевић Стева,
543. И са њиме хиљаду јунака
544. С голим сабљам' момци у рукама.
545. Таман војску табор учинише,
546. Док ево ти Мусића Стевана
547. И са њиме хиљаду јунака
548. На свакоме девет челенака.
549. Таман војску табор учинише,
550. Док ево ти Срђа Злопоглеђа
551. И он води хиљаду јунака,
552. Припасали мача зеленога.
553. Таман војску табор учинише,
554. Док ево ти дијете Лауша
555. И он води три хиљаде војске;
556. Над Лаушем посестриме виле,
557. Вијају се небу под облаке,
558. Златне стр'јеле носе у рукама,
559. Те гађају орла под облаком.
560. Таман војску табор учинише,
561. Док ево ти војводе Милоша,
562. И његова оба побратима,
563. Они воде силовиту војску:
564. Четрдесет хиљада јунака,
565. Сви јунаци под златним токама,
566. Под токама и бојним копљима.
567. Кад се силна искупила војска,
568. И кад царе в'јећу учинио
569. С војводама и са јунацима,
570. Он се стаде опремати с војском,
571. Да он пође у поље Косово,
572. И да сутра до Ситнице дође,
573. Да код воде попење чадоре,
574. Под чадоре сабере јунаке;
575. Док ево ти царице Милице
576. У црну се футу замотала,
577. Љуто цичи ко шарена гуја:
578. »Кнез Лазаре, без захода сунце
579. Ти се спремаш у бој на Косово,
580. Кога ћеш ти са мношћу оставити
581. У Крушеву, у нашему двору,

582. Да ми образ од грдила чува
583. Ако царство задобију Турци?»
584. Проговара славан цар Лазаре:
585. »Госпођице, царице Милице
586. Ево теби златан прстен с руке,
587. Кад се сутра развију барјаци
588. И пођемо у бој на Косово
589. Изићи ћеш под кулу у поље,
590. Ти имадеш девет соколова,
591. Девет браће девет Југовића,
592. Покажи им прстен с моје руке,
593. Ти обирај кога теби драго,
594. Остаће ти један да те чува.«
595. Тако царе госпу сјетовао
596. И госпођа њега послушала.
597. Како сутра данак освануо,
598. Опреми се силовита војска,
599. Сто хиљада убојних јунака,
600. И четири преко тога више,
601. Развише се ките и барјаци,
602. Као морски по небу облаци
603. Цар појаха голема зеленка,
604. Пред царем је његов барјактаре,
605. Барјактаре Бошко Југовићу,
606. Зелен га је барјак поклопио,
607. Златне ките по плећима бију,
608. Добар јунак добра коња јаше,
609. Три му копља у висине скаче,
610. По четири напр'јед одскакује;
611. Иза њега Југ Богдане стари,
612. Око њега свих девет синова,
613. Дивне браће девет Југовића,
614. Како сивих девет соколова,
615. Појахали коње од мејдана,
616. Не би реко на коњима јашу
617. Већ их носе нагоркиње виле;
618. Око цара слуге и војводе,
619. Уз крило му слуга Видосаве,
620. С десне стране Бановић Страхинја,
621. А за њима војвода Милоше,
622. Според њега Косовац Иване,
623. А с лијеве Топлица Милане,
624. Колико се побре миловаху,
625. Све им коњи гриве мијешају,
626. А јунаци брке и солуфе.

627. Мили Боже чуда големога,
628. Да је коме чути и гледати,
629. Кад поврвје сила и ордија,
630. Из Крушева из бијела града,
631. Како стоји цика витезова,
632. Како л' вриска виловитих коња!
633. Љуто циче мајке и сестрице:
634. Жале мајке премиле јединке,
635. Младе снахе од боја јунаке,
636. А ђевојке своје заручнике;
637. Стоји цика малог и големог,
638. Цика гласа чу се до небеса,
639. И црна се земља задрмала
640. Од јунака и од коњаника.
641. Кад сиђоше под кулу у поље,
642. Док ево ти царице Милице,
643. Пред милосну браћу излазила,
644. Својим ноктим' лице нагрдила,
645. Љуто цичи ко шарена гуја,
646. Сваког брата редом замолила,
647. Сваком прстен царев показала,
648. Понајприје царском барјактару,
649. Барјактару Бошку Југовићу:
650. »О мој брате, Бошко Југовићу
651. А за Бога једнога те молим!
652. Немој мене оставити саме,
653. Већ остани са мном у Крушеву,
654. Да ми образ од грдила чуваш,
655. Ако цару суђен данак дође,
656. Те у боју љутоме погине.«
657. Проговара Бошко Југовићу:
658. »Луда ти си, моја секо мила
659. Како ћу ја с тобом останути?
660. Ко ће носит царева барјака
661. У Косово пред честитом војском
662. Волим тамо мушки погинути
663. Него овђе женски останути,
664. Ето теби брата најмлађега,
665. Најмлађега и најмилијега,
666. Нашег брата милога Ненада,
667. Нек остане с тобом у Крушеву.«
668. Па проћера бијесна дорина,
669. А за њиме сва браћа остала,
670. Сваког госпа замолила редом,
671. Ниједан јој остати не шћеде.

672. Кад наљезе млађани Ненаде
673. И њега је госпа замолила:
674. »Мој Ненаде, мој очињи виде!
675. Остани ти са мном у Крушеву,
676. Да ти секи од заклетве будеш,
677. Ако браћи суђен данак дође,
678. Те изгину браћа на Косову,
679. Да ми образ од Турака чуваш:
680. Ја сам чула проклетници Турци,
681. Да брат брату невјеру учини,
682. Да обљуби свога брата љубу,
683. Камо л' неће туђу женску главу,
684. Која нема заручника свога.
685. Чудан адет јесте у Турчина,
686. Не боји се Бога ни срамоте,
687. За јунаштво, црн му образ држи,
688. Потамнити, што се пред њим св'јетли.«
689. Проговара млађани Ненаде:
690. »Даље стани, моја сестро мила,
691. Да те добар дорат не погази,
692. Да те срдит братац не удари;
693. Нећу остат иза браће моје,
694. Волим с њима мушки погинути
695. Него без њих живот оставити.«
696. Па проћера бијесна дорина
697. И он оде у бој на Косово.
698. То је госпи врло жао било,
699. Сузе проли, натраг се поврати,
700. Растаде се с господаром својим;
701. Растаде се мајка са јединком,
702. Сека с братом, љуба својим другом
703. А ђевојка с милим заручником,
704. Оде војска у бој на Косово.
705. О свачему јунаци зборише,
706. А највише од добра јунаштва;
707. Проговара Милош Обилићу:
708. »Слатка браћо и добра дружино
709. Ако Бог да и срећа велика
710. Сутра ћемо у бој у Косово
711. И на турски логор ударити!«
712. То рекоше до воде дођоше,
713. У Косово до воде Ситнице,
714. Код Ситнице војску оставише,
715. Разапеше црвене чадоре
716. И развише свилене барјаке;

717. Онђе цару чадор направише,
718. Покрај воде у зеленој трави,
719. Пак посједе славан цар Лазаре.
720. Ту се њему крсно име случи:
721. Амос пророк, што га прослављаше,
722. Пак под чадор сазива војводе,
723. Све сабрао српске војеведе,
724. Да прослави светитеља свога,
725. На Косову у очи мејдана.
726. Посједоше српске војеведе,
727. Све по реду и по старјешинству,
728. Вечераше господску вечеру,
729. Пак стадоше пити хладно вино,
730. По двапут се чашом обредише,
731. Али мучки и све невесело;
732. Када цару трећа чаша дође,
733. Да подигне славу светитељу,
734. Златну чашу прихвати у руку,
735. Погледује десно и лијево,
736. Па овако царе проговара:
737. »Војеведе, моја браћо драга
738. Ко ме ћу ја сада наздравити?
739. По старини да бих наздравео:
740. Наздравити старцу Југ-Богдану,
741. По милости: мојим девет шура,
742. Девет шура младих Југовића,
743. По љепоти: Бановић Страхињи,
744. По првини: Бранковићу Вуку,
745. По јунаштву: Обилић Милошу;
746. Та ником је наздравити нећу,
747. Већ Милошу милу зету моме:
748. »Здрав Милошу, моја права слуго!
749. Прва вјеро, потоња невјеро!
750. Када сутра будеш на мејдану,
751. Невјеру ћеш мени учинити,
752. Турцим' вјеру, а мени невјеру,
753. Јер издаде, жалосна ти мајка
754. Што је теби криво код Лазара?
755. Свега си ми задовољан, сине;
756. Колико сам тебе миловао,
757. Шћерку сам ти моју поклониио,
758. А сад ћеш ме издат на Косову:
759. Јер Милошу, црн ти образ био«
760. То Милошу врло мука била,
761. Уз образ му пламен ударио,

762. Расрди се као змаје љути,
763. Од земљице на ноге скочио
764. И здравицу царску прихватио,
765. Пак овако цару говорио:
766. »Хвала теби, царе на здравици,
767. А не хвала на твојој бесједи!
768. Када издах? никад издат нећу!
769. Живота ми и мога имена!
770. Виђећемо, мили господаре
771. Када сутра виђен данак дође,
772. Ко је вјера, ко ли је невјера?
773. Невјера ти сједи уз кољено!
774. Ако Бог да, те суђено буде,
775. Како сутра виђен данак сване,
776. Ево теби чисту вјеру дајем,
777. Појахаћу дебела ждралина,
778. Проћераћу кроз сву турску војску
779. До чадора силна цар Мурата,
780. И њему ћу под чадора доћи
781. Мурата ћу распорити жива
782. И стаћу му ногом под гроце!
783. И скинут му зефир прстен с руке,
784. С киме царе мисли царовати,
785. Теби ћу га, царе, донијети,
786. Нека видиш, славни господаре,
787. Ко је Милош на бојном Косову,
788. Је ли вјера, или је невјера?«
789. Када Милош здравицу попио,
790. Чашу баци на синију златну,
791. Па испаде Милош пред чадора
792. А за њиме оба побратима,
793. Побратиме Косовац Иване,
794. И до њега Топлица Милане,
795. Па Милошу тихо говораху:
796. »Ево теби браће у Косово!«
797. Како сутра бијел данак свану,
798. Уранио војвода Милоше,
799. Прије зоре и прије Данице,
800. Пак опреми себе и ждралина;
801. Кад Даница помолила лице
802. И зорица земљу опсјенула.
803. Он изведе својега ждралина,
804. Доведе га до чадора свога,
805. Па припаса бријеткињу ћорду;
806. Гледају га све српске војводе,

807. Хоће л' створит што је говорио,
808. Доклен Милош посједе ждралина.
809. Кад виђеше до два побратима
810. Посједоше коње од мејдана,
811. За Милошем коње наћераше
812. Ситницу студену водицу,
813. На Саџмију камену ћуприју
814. И ћуприју здраво пергазише,
815. Кад у турску војску загазише,
816. Бојна копља стрму окренуше,
817. Мисле Турци Срби ће се предат,
818. Пред њима се раступљују Турци,
819. Све међу се они говораху:
820. »Благо нама, данас довијека!
821. Предаше се три српске војводе,
822. Којих смо се најгоре бојали.«
823. А Милош им с коња одговара:
824. »Јадни Турци, ви ма'ните главе,
825. Виђећете преда' како сам се,
826. Док допа'ну наши витезови,
827. Па вас стану гоњат' на буљуке,
828. Кано вјетар снијег на сметове,
829. Раскидиват вама утробице,
830. Кано вуци овцам' цигарице.«
831. То не знају што им Милош каже,
832. Веће цару на муштулук трчу:
833. »Ето нама, три српске војводе,
834. Којих смо се најгоре бојали,
835. Они иду да с' предаду нама.«
836. Њима царе велик бакшиш даје,
837. Па састави сву улему листом
838. И улему царе запитује:
839. »Шта ћу власим' ја сада пружити,
840. Али ногу, ал' бијелу руку?«
841. Та улема цару говорила:
842. »Срамота је влаху пружит руку,
843. Пружи ногу, нек т' у ногу љуби,
844. Нека ти је вазда под ногама.«
845. Проговара везир Уштуглија:
846. »Цар Мурате, од истока сунце,
847. Хоћемо ли пред њихе изићи?«
848. Одговара силан цар Мурате:
849. »Отидите преда њих у поље,
850. Пак прострите три чохе велике,
851. Једну чоху прострите црвену,
852. Другу б'јелу а трећу зелену;
853. Када слуге коње наћерају,
854. Ако иду да с нама ратују,
855. Хоће све три ногам' погазити;
856. Ако носе од градова кључе
857. И хараче од седам година,
858. Црвену ће чоху погазити,
859. И црвену и чоху бијелу
860. А зелену на копља дигнути,
861. Пак испод ње коње проћерати.«
862. Кад дочуше цареви рицали,
863. Одлећеше пред српске војводе
864. Простријеше три чохе велике.
865. Кад војводе коње наћераше,
866. Све три чохе ногам' погазише.
867. Кад то виђе везир Уштуглија,
868. Проговара турском цар Мурату:
869. »Види, царе, слуга Лазовијех,
870. Како чохе ногам' погазише,
871. Хоће с тобом затурити кавгу,
872. Не носе ти од градова кључе.«
873. Проговара силан цар Мурате:
874. »Није тако, моја ћецо драга,
875. Да су шћели заметнути кавгу,
876. Давно бише повадили ћорде,
877. Ђаури се пјани догодили,
878. У пјаности чоху погазили.«
879. У та доба Милош на ждралину
880. Су обадва своја побратима
881. Одјахаше коње од мејдана,
882. Излећеше цареви сеизи,
883. Да Милошу прихвате ждралина,
884. Не даде га царевим сеизим',
885. Већ га даје Косовац Ивану:
886. »Причувајде мојега ждралина,
887. Док уљегнем цару под чадора,
888. Да га видим и да га споменем,
889. Како но сам синоћ говорио».
890. Пак упаде цару под чадора;
891. Опази га силан цар Мурате,
892. По шилтету ногу опружио,
893. Мисли царе Милош ће га љубит,
894. Те овако њему проговара:
895. »Лако мало, Лазарева слуго!
896. Немој моје газити серцаде,

897. Већ ми љуби чизму и мамузу.«
898. Плану Милош као ватра жива,
899. На Мурата наскочио вучки,
900. Бритку сабљу повади хајдучки,
901. Жива цара Милош распорио,
902. Од учкура до грла бијела.
903. Јадан Мурат без ријечи з'јева,
904. Под чадором Милошева сабља,
905. По главама, као муња с'јева,
906. Те обара царева везире;
907. Посијече везир Уштуглију
908. И до њега Мухур-Саибију
909. И царевих дванаест рицала;
910. Док допаде до коња ждралина,
911. Седамдесет одсијече глава,
912. Сва три побре коње посједоше,
913. Кроз Косово коње повратише.
914. И у Турке јуриш учинише.
915. Боже мили, немила састанка!
916. Кад се стаде крвца прољевати,
917. Да је коме стати те гледати,
918. Како српске сијевају ћорде,
919. Како л' турске зијевају главе,
920. Љуто с'јеку српске војеведе,
921. Сјеку Турке ка зелену траву:
922. Куд пролази Топлица Милане,
923. Добра бише кола пролазила,
924. Куд пролази Косовац Иване,
925. Двоја бише кола пролазила,
926. Куд пролази Обилић Милоше,
927. Троја бише кола пролазила.
928. Узаврела сва ордија турска,
929. Да застави војводама пута,
930. Али ништа учинит не може,
931. Добри коњи, а силни јунаци,
932. Посјекоше сву цареву војску,
933. Покрај воде коње одјашаше,
934. На Ситницу воду силазише,
935. Умивају потавњело лице,
936. И кржаве руке до рамена,
937. Расхлађују своје пусто тело,
938. Да свијетли господару пођу;
939. Перућ лице на водици хладној,
940. Међу се су момци говорили,
941. Како им је ком у боју било,
942. Док зарече војвода Милоше:
943. »Авај браћо жао ми до Бога!
944. Ће остаде вјера у невјери!
945. Синоћ сам се цару затјецао,
946. Да ћу јунак на бојном Косову,
947. Распорити турског цар Мурата,
948. Стати њему ногом под вилице,
949. И скинут му зефир прстен с руке;
950. Ја распорих силнога Мурата,
951. А друго сам све заборавио
952. Сијекући царева делије,
953. Нисам цару стао под вилице,
954. Ни скинуо зефир прстен с руке,
955. Да дарујем господара свога;
956. Стан'те мало код воде Ситнице,
957. Док се цару под чадора вратим,
958. Да изнесем вјеру испод нога.«
959. Бесједе му оба побратима:
960. »Немој, брате, да се повраћамо,
961. У повратку добивања нема.«
962. »Ја вас, браћо, послушати нећу,
963. Ја ћу ићи, да ни доћи пећу,
964. Волим образ од живота мога.«
965. Па посједе дебела ждралина,
966. Поврати га у ордију туску.
967. Жао браћи брата оставити,
968. Оба за њим коње повратише,
969. Ударише мушки сјећи Турке,
970. Пробијају сабљом себи путе
971. До чадора турског цар-Мурата,
972. Пред чадором Милош одјахао,
973. Одмах цару под чадор улази,
974. Пак му стаде ногом под вилице,
975. И скиде му зефир прстен с руке;
976. По чадору притиснули Турци,
977. Притиснули све ко земља црна:
978. Срамота је не осветит цара
979. Под барјаком свеца Мухамеда;
980. Милош трже бријеткињу ћорду
981. Исијече на чадор тенефе
982. И делије турске Једренлије,
983. Пак посједе змајовита ждрала,
984. Кроз Косово коње наћераше.
985. Ту се многа крвца прољеваше,
986. Косе Турке ко зелену траву'

987. За дан гору сабља исјећ неће,
988. Ни војводе сву цареву војску:
989. Сва се сила под оружје дигла,
990. Да освети погаженог цара.
991. Док завика Топлица Милане:
992. »Освети ме, војвода Милоше!
993. Остадох ти данас у Косову.«
994. А Милош му тихо одговара:
995. »Просто теби, мој брате Милане
996. И ја ћу ти брже тамо доћи.«
997. Док повика Косовац Иване:
998. Збогом, брате, војвода Милоше,
999. Погибох ти и ја у Косову,
1000. Освети ме, мио побратиме!«
1001. А Милош му тихо одговара:
1002. »Добар, брате, Косовац Иване,
1003. Ја се у в'јек томе дару надам,
1004. Није жалит славно умријети.«
1005. Покрај њега проћера ждралина,
1006. Ражљутио себе и парипа,
1007. Турке таре, нема куда горе,
1008. Уз Косово лети као змаје,
1009. Много траве крвцом обојио,
1010. Врелом крвцом Турадије клете,
1011. Док доћера до воде Ситнице.
1012. Ал' да видиш јада великога,
1013. Кад се јунак избавити нада,
1014. Зло му пада, од ког се не нада,
1015. Из стијене бабетина викну:
1016. »Јадни Турци, јада дочекали!
1017. Видите ли, очим' не виђели!
1018. У Милоша срца виловита,
1019. У јунака коња змајовита,
1020. На њима су два добра оклопа,
1021. Оклоп коњски и оклоп јуначки,
1022. Ви Милошу ништа не морете,
1023. Док је њему ждрала од мејдана;
1024. Већ ви бојна копља окрените,
1025. Пободите у ледину тврду,
1026. Оштра копља небу окрените,
1027. Раставите коња од јунака,
1028. Морете га онда освојити.«
1029. Кад зачуше баше Једренлије,
1030. Ударише копља у ледину,
1031. Густа копља као гора црна,

1032. Док налеће ждралин у ту гору,
1033. Паде јадан у зелену траву,
1034. Све му копља ноге разлијеше,
1035. Без ногу се по копљима ваља.
1036. Тражи јадан свога господара,
1037. А Милош је од њег' одскочио,
1038. Пак у руку копље прихватио,
1039. На бојно се копље опирући,
1040. Прескакаше Турке на буљуке,
1041. И русе им главе одс'јецаше.
1042. У Турчина силовита војска,
1043. Добри коњи, а добри јунаци,
1044. А Милош је без својијех крила,
1045. Без ждралина и без побратима;
1046. Навалише Турци са свих страна,
1047. Навалише као земља црна
1048. На Милоша уморна јунака.
1049. А какав је Обилић Милоше?
1050. Сав у крви огрезнуо бјеше,
1051. Сијекући по Косову Турке;
1052. Навалила сила сваколика,
1053. На Милоша самцата јунака,
1054. Навалише, па га ухватише,
1055. На плећа му руке савезаше,
1056. Да га воде цару под чадора,
1057. А Милош им тихо бесједио:
1058. »Стан'те. мало, Турци витезови!
1059. Зовните мм ону бабетину,
1060. Што жаљаше, да се крвца лије,
1061. Чини ми се, нешто ми је своје,
1062. Да јој кажем за готово благо.«
1063. Турци бјеху, за бога хајаху,
1064. Доведоше бабу из стијене,
1065. Бабетини Милош говорио:
1066. »Примакни се, моја мила стрина,
1067. Ти си нешто мојој мајци своје,
1068. Да ти кажем за готово благо,
1069. Што га више уживат не могу.«
1070. Превари се бабетина ружна,
1071. Примаче се војводи Милошу,
1072. У Милоша савезане руке,
1073. Бабетину зубим' докопао,
1074. Па је баци у воду Ситницу,
1075. Нека прати крваве јунаке.
1076. Жао Турцим' што Милош уради,

1077. Па га онда цару поведоше,
1078. Доведоше силну цар-Мурату;
1079. Шћаху њега онђе погубити,
1080. Ал' не даде турски цар Мурате,
1081. Већ овако њима одговара:
1082. »Немојте се на њ'га расрдити,
1083. Немојте ви њега погубити,
1084. Што је мене Милош погубио;
1085. Војничка је срећа донијела,
1086. Да ме добар јунак погубио;
1087. Већ ми живу децу распорите,
1088. Пак ме жива у децу метните,
1089. Живљет могу три бијела дана,
1090. Не би л' влашког цара надживио,
1091. Не бисте ли њега погубили,
1092. Да ђаурин од Крушева Лазо,
1093. Не устакне алем капу царску.«
1094. Кад је тако Мурат говорио,
1095. Сва је војска листом проврвјела,
1096. Она оде цару у сретање.
1097. Мало време по времену било,
1098. Глас допаде славну цар-Лазару,
1099. Три војводе да му изгибоше,
1100. Да је Милош цара распорио,
1101. И велике јаде порадио,
1102. Док му Турци савезаше руке;
1103. Пак заплака славан цар Лазаре:
1104. »Еј Милоше, моја права слуго
1105. Тврда вјеро прва и потоња!
1106. С киме ћу ја у бој на Турчина?
1107. Ко ће моју соколити војску,
1108. Кад су мени крила поломљена?
1109. Ђецо моја, моји Југовићи!
1110. Ми Милоша данас изгубисмо,
1111. Све смо своје добро изгубили,
1112. О њега сам орг'јешио душу,
1113. Супрот тога изгубићу царство.«
1114. Кад зачуше браћа Југовићи,
1115. Заплакаше као ђеца мала:
1116. »Еј Милоше, славни господаре
1117. Ти си наске добро научио,
1118. Бојак бити и коња јахати;
1119. Када сутра бијел данак сване,
1120. С киме ћемо на бојном Косову
1121. Потиснути проклетнике Турке

1122. До чадора рањена Мурата,
1123. И војводе српске осветити,
1124. Што у боју за образ падоше?«
1125. Док зарече славан цар Лазаре:
1126. »Послушајте, моји соколови,
1127. Све војводе и ви барјактари!
1128. Нека знаду сви наши јунаци,
1129. Како сутра бијел данак сване,
1130. Да нам ваља ударит у Турке,
1131. Изгинути, или предобити;
1132. Зато сваки нек приправи ћорду,
1133. Бојно копље и своју стријелу,
1134. Па што нама Бог и срећа даде.«
1135. Како сутра бијел данак свану,
1136. Дигоше се браћа Југовићи,
1137. Сваки цару приступио руци
1138. И од њега ишту проштеније,
1139. Да полете у бој на Турчина,
1140. А царе им на то одговара:
1141. »Стан'те мало, моји Југовићи
1142. Да ми нашу раздвојимо војску,
1143. Да са стране Турцим' ударимо,
1144. Не бисмо ли њихе потиснули.«
1145. Цар Лазаре сабрао војводе.
1146. Барјактаре и све поглаваре,
1147. Па је с њима савјет учинио,
1148. Силовиту војску разредио:
1149. Од истока цетињског владику
1150. И његову киту Црногорце,
1151. Што у ватри узмакнути неће;
1152. Од запада Бранковића Вука
1153. Су његове дванест хиљад' војске,
1154. Оклопника, као ватре живе;
1155. Цар Лазаре Вуку говорио:
1156. »Мио зете, Бранковићу Вуче
1157. Води војску у Шару планину,
1158. Када звекну у пољу ханцари,
1159. Брже да си на мејдан јуначки
1160. Иза леђа душманину клетом,
1161. Удри врага, доклен му је трага!«
1162. Југ-Богдана царе поставио
1163. С десне стране, да му крило брани,
1164. И до њега Мусу Арбанаса,
1165. А до Мусе Орловића Павла,
1166. А с лијеве бана Страхинина,

1167. А до бана Васојевић Стева,
1168. А до Стева Срђа Злопоглеђа,
1169. А остале по реду војводе,
1170. По сриједи славан цар-Лазаре,
1171. Уз крило му слуга Видосаве.
1172. У цара је силовита војска
1173. Четрдесет хиљада војника,
1174. А пред војском царски барјактаре,
1175. Барјактаре Бошко Југовићу.
1176. Кад је тако војску уредио,
1177. Цар посједе голема зеленка,
1178. Па се крену силовита војска,
1179. Наћераше коње на ћуприју,
1180. Коњанике најбоље јунаке,
1181. Дочекаше Турци као вуци,
1182. Пак се стаде крвца прољевати;
1183. Југовићи, сиви соколони,
1184. Потискоше мачевима Турке,
1185. Све разгоне Турке на буљуке,
1186. Бих ти реко и бих се заклео,
1187. Куд полази девет Југовића,
1188. Туд је мутна вода ударила,
1189. Ваља главе коњске и јуначке,
1190. Није вода већ јуначка крвца;
1191. Љуто бију девет Југовића,
1192. Љуто бију и сијеку Турке,
1193. Осам паша бише и убише,
1194. Кад деветог бити започеше,
1195. Ал' погибе Југ-Богдане стари,
1196. Покрај њега девет Југовића,
1197. Девет цару сивих соколова,
1198. И њихова сва изгибе војска.
1199. Маче војску цетињски владика
1200. А уз њега млади Црногорци
1201. И са њима јунаци Бошњаци,
1202. Ударише мушки сјећи Турке,
1203. Осам паша бише и убише;
1204. Кад деветог бити започеше,
1205. Ал' погибе Цетињски владика,
1206. И његова сва изгибе војска,
1207. Побјегоше јунаци Бошњаци.
1208. Маче војску српски цар Лазаре,
1209. А до њега Страхинине бане,
1210. Око цара силовита војска,
1211. Четрдесет хиљада јунака,

1212. Повадише копља и стријеле,
1213. Бритке сабље и оштре ханцаре,
1214. Љуто бију и сијеку Турке,
1215. Девет паша бише и убише,
1216. Кад десетог бити започеше,
1217. Потискоше низ Косово Турке,
1218. Па разгоне Турке на буљуке,
1219. Као вуци по планини овце;
1220. Да т' је виђет Страхинића бана,
1221. Како с'јече на буљуке Турке,
1222. Једном ма'не, двадесет глава па'не.
1223. Тако стало док је сунце пало,
1224. И док Срби Турке доћераше,
1225. До Ситнице до воде студене:
1226. Готово се сила Муратова
1227. На Косову бојном изломила,
1228. Од мишица српскијех јунака;
1229. Ал' да видиш јада великога,
1230. Бог убио Вука Бранковића!
1231. Он издаде таста цар-Лазара,
1232. Не шће помоћ милој браћи својој,
1233. Милој браћи и свом господару,
1234. Већ кад виђе из Шаре планине,
1235. Да ће листом изгинути Турци,
1236. Он полеће ц дван'ест хиљад' војске,
1237. Оклопника, као ватре живе,
1238. Те поможе душманину клетом,
1239. Да надвлада српског цар-Лазара.
1240. Цар-Лазару војска изгинула,
1241. Остало му двадесет хиљада,
1242. Чим могаше надвладати Турке,
1243. Ал' невјера Вуче Бранковићу,
1244. Да уграби круну Неманића,
1245. И господство српског кнез-Лазара
1246. Здружио се с душманином српским,
1247. Ударише чилни на уморне,
1248. Сјекосе се до сат ноћи тавне;
1249. Ту изгибе сва царева војска,
1250. Док Лазина полећела глава.
1251. Кад погибе славан цар Лазаре,
1252. Крај бунара код воде Ситнице,
1253. Брани му је Бановић Страхинића,
1254. Да је јадну не уграбе Турци,
1255. Сама му се заваљала глава,
1256. Па побјеже у воду бунара.

1257. Док погибе Видосаве слуга,
1258. Бранећ цара с мачем у десници,
1259. Отпаде му мишца до рамена,
1260. Паде јадан цару уз кољено,
1261. Слуга јечи, бритка сабља звечи,
1262. Бритка сабља Страхинина Бана,
1263. Што прес'јеца коње и јунаке:
1264. Док звијезда са небеса паде,
1265. Тавни мјесец виш' Косова стаде.
1266. Кад то виђе Бановић Страхинја,
1267. Овако је јунак бесједио:
1268. »Ће си, Вуче не било те мајци?
1269. Јер издаде проклета ти душа
1270. И овога и онога свијета!
1271. За што наше ти обори царство,
1272. Кад од Бога не бјеше суђено?
1273. Е да Бог да, суђено ти било,
1274. Те и твоја полећела глава
1275. Од сокола високог Стевана,
1276. Што си нашу славу закопао,
1277. На Косову пољу широкоме!
1278. Е да Бог да, оно не родило,
1279. Доклен Срби опет не добили,
1280. Што су данас на њем изгубили.«
1281. Па поврати својега дорина,
1282. Оћера га до воде Ситнице,
1283. До Сацлије камене ћуприје,
1284. На ћуприји јаде порадио,
1285. Док је сабљом Турке рашћерао;
1286. Бог му даде ране не допаде,
1287. И он оде до Крушева равна,
1288. Да он чува славну госпођицу,
1289. Удовицу царицу Милицу,
1290. И вијерну Милошеву љубу,
1291. Госпођицу младу Вукосаву,
1292. Да их јадне не обљубе Турци;
1293. Обје јадне младе удовице,
1294. Њима пара до ћесара нејма,
1295. А љепоте у свој царевини.
1296. Кад он дође до Крушева града,
1297. Сусрете га царица Милица,
1298. И са њоме шћерца Вукосава,
1299. Мила љуба војводе Милоша,
1300. Кукајући како кукавице:
1301. »Авај! нама до Бога милога!

1302. Камо наши славни господари?«
1303. Страхинја им по истини каже,
1304. Што је било у пољу Косову,
1305. Ће је славан царе погинуо,
1306. Погинуо Југ-Богдане стари,
1307. Погинуло девет Југовића,
1308. Погинуо Видосаве слуга
1309. Погинуо цетињски владика,
1310. Погинуле све српске војводе
1311. С проклетога Вука Бранковића.
1312. Доклен бране у Крушево пошо
1313. Силни Турци цара уграбише,
1314. Однесоше силну цар-Мурату,
1315. Проговара други царе турски,
1316. Бајазите, ког су зацарили:
1317. »Господине, силан цар Мурате,
1318. Ево цара на умору твоме,
1319. Ти си њега царе надживио,
1320. Али сад ћеш и ти умријети,
1321. Како хоћеш да вас укопамо?«
1322. Одговара силан цар Мурате:
1323. »Укопајте мене и Милоша.
1324. Обојицу наске напоредо,
1325. А Лазара нама испод ногу,
1326. Нек вам буде под ногама раја.«
1327. Проговара војвода Милоше:
1328. »О, Турчине, силан цар Мурате,
1329. Ја смо и ти оба на умору,
1330. А цар мој је ево преминуо,
1331. Молим ти се, силан цар Мурате,
1332. Немојте нас тако укопати,
1333. Већ два цара, оба, напоредо,
1334. Мене моме цару испод ногу,
1335. Слуга сам му био овог св'јета,
1336. Нек му будем и оног свијета.«
1337. Кад дочуо силан цар Мурате,
1338. Бајазиту тихо говорио:
1339. »Бајазите, мој сине рођени,
1340. Сву тројицу тако укопајте,
1341. Као што је Милош говорио:«
1342. Онда Мурат Турцим' говорио:
1343. »Моји Турци, не били проклети,
1344. Слушајте ми сина Бајазита,
1345. Нек вам буде и отац и мајка;
1346. Немојте се Турци расрдити,

1347. Што је мене Милош погубио,
1348. Свачије је у боју јунаштво,
1349. Са јунаштвом, кад га задобије;
1350. Немојте ви рају цвијељати,
1351. Немојте ви рају погазити
1352. За осветит' цара и ордију,
1353. Што погибе на пољу Косову,
1354. Већ пазите рају као браћу,
1355. Тако ћете дуго царовати,
1356. А друкчије изгубити царство,
1357. Што сте с крвљу вашом задобили
1358. И с помоћу Вука Бранковића,
1359. Који вам је мејдан поклониио.«
1360. Кад то рече, одмах преминуо,
1361. Те обадва цара укопаше
1362. Напоредо један до другога,
1363. Испод ногу српског цар Лазара
1364. Укопаше војводу Милоша,
1365. Како што је и сам говорио.
1366. Док су славне царе укопали,
1367. Књига стиже цару Бајазиту
1368. Од Милице жалосне царице,
1369. Бајазита госпа замолила:
1370. »Дај ми, царе, цареву бесједу,
1371. Да проходим кроз поље Косово,
1372. Да на гробу славна цар-Лазара,
1373. Тужно срце у сузам' изјадим
1374. И окајем милог господара;
1375. Да ја видим све наше војводе,
1376. Ће су мени славно изгинули,
1377. Да их метнем у кочије златне
1378. И повезем до Крушева равна,
1379. Да покопам миле господаре,
1380. Што за спомен роду изгибоше.«
1381. Када цару так'а књига дође,
1382. Те видио што му књига пише,
1383. Ону гледа, другу ситну пише,
1384. Опреми је царици Милице;
1385. »О, Милице, љубо Лазарева
1386. Ти се не бој доћи на Косово,
1387. Те походи твога господара
1388. И остале све српске војводе,
1389. Што су теби скоро изгинули,
1390. Носи леше и јуначке главе,
1391. Те покопај ње је теби драго,

1392. Нико тебе за то сметат неће,
1393. Од мртвијех мени фајде нема;
1394. Већ ја хоћу живијех ђаура,
1395. Да ми дају данке и хараче,
1396. А уз данке од боја јунаке,
1397. Да узимам земље и градове.«
1398. Кад царица књигу проучила,
1399. На млађега срклет учинила.
1400. Ишћераше злаћане кочије
1401. И пода њих младе Талијане,
1402. Сједе госпа у кочије златне
1403. И са њоме шћерца Вукосава
1404. Вијерница Милошева љуба,
1405. Око њихе слуге неколике,
1406. Оћераше у поље Косово,
1407. И царица до Ситнице дође,
1408. Ту је жарко огријало сунце;
1409. Кад доћера до воде Ситнице,
1410. Док угледа лијепу ђевојку,
1411. Пак ђевојци добро јутро виче,
1412. Царицу је цура опазила,
1413. Испред ње је на ноге ђипила,
1414. Сузе тарућ њојзи говорила:
1415. »Куд ћеш јадна, јаде не виђела!
1416. Ко што сам их ја очим' гледала:
1417. Све је поље тама притиснула,
1418. Косово је јадно и крваво!«
1419. Њој бесједи царица Милица:
1420. »А, ђевојко, што ти овђе радиш,
1421. И прољеваш сузе низ образе,
1422. Каква ти је голема невоља?
1423. Али ти је когод погинуо?«
1424. Проговара лијепа ђевојка:
1425. »Авај, мени, моја мила секо
1426. Братац ми је соко погинуо,
1427. Ја сам јуче код воде сиђела,
1428. Бијело сам платно бијелила:
1429. До шест сата бијелога дана
1430. Бјеше вода бистра и лијепа,
1431. Танено сам платно бијелила,
1432. Лице мила и водицу пила,
1433. Кад је шести сахат настануо,
1434. Стаде тутањ земље и планине,
1435. Бих ти рекла, моја секо мила,
1436. Да се црна земља проломила;

1437. Стаде звука од поља Косова,
1438. Како да су звона зазвонила,
1439. И Ситница студена водица,
1440. Тад протече мутна и крвава
1441. Носи коње и мртве јунаке
1442. И јуначке капе и челенке,
1443. Ту угледах: авај, мени секо,
1444. Русу главу мила брата мога,
1445. Па сам ти се овђе скаменила,
1446. Не знам сама што ћу ни куда ћу.«
1447. Проговара царица Милица:
1448. »А, ђевојко, са мном кукавице,
1449. Јеси л' штогод с воде задобила?«
1450. »Јадна секо, госпођице славна!
1451. Љуте сам ти јаде задобила:
1452. Бритку сабљу Косовац Ивана,
1453. Бојно копље војводе Милоша,
1454. Амајлију Топлице Милана,
1455. Златку киту Бошка Југовића
1456. И челенку дијете-Ненада.«
1457. А кад зачу царица Милица,
1458. Уз образ јој пламен ударио,
1459. А низ образ грозне сузе проли,
1460. Па окрепу у поље Косово,
1461. Да потражи своје поглаваре,
1462. Ђе је који јунак погинуо.
1463. Боже мили, чуда великога!
1464. Све је поље тама притиснула
1465. А од паре коњске и јуначке,
1466. Не види се сунце од облака,
1467. Ни зелено поље од јунака,
1468. Бих ти реко кад би онђе дошо,
1469. Да је пуста гора исјечена
1470. Од лешева коњских и јуначких;
1471. Да је вода поље поплавила,
1472. Кад по њему сва зелена трава,
1473. Не би била јадна и крвава,
1474. А по трави изломљена копља,
1475. Бритке сабље и дуги мачеви,
1476. До балчака све је изломљено,
1477. А стријеле по пољу расуте
1478. Ко прutowи посред винограда;
1479. На хиљаде рањених јунака
1480. И дебелих коња од мејдана.,
1481. Стоји јека коња и јунака,

1482. Вију вуци, грчу гавранови,
1483. Ту је страшно чути и гледати,
1484. Поље тавно, а небо облачно,
1485. Пред очима све је Милки мрачно.
1486. Када госпа до бунара дође,
1487. Ђе је њојзи царе погинуо,
1488. Она нађе Видосава слугу,
1489. Пак остави злаћене кочије,
1490. Узе слугу на бијело крило,
1491. Још бијаше у животу своме,
1492. Умива га студенем водицом,
1493. А заљева од срца сузицом,
1494. И овако њему проговара:
1495. »Видосаве, моја вјерна слуго,
1496. Мореш своје очи отворити?
1497. Знаш ли, јадан, на чијем си крилу?«
1498. Проговара слуга Видосаве:
1499. »У крилу сам моје миле мајке,
1500. Миле мајке царице Милице.«
1501. Проговара царица Милица:
1502. »Видосаве, моја права слуго,
1503. Ђе погибе славан цар Лазаре
1504. И остали наши витезови?«
1505. Одговара Видосаве слуга:
1506. »Тамо пођи у напредак, госпо,
1507. До бунара до воде студене,
1508. Онђе нам је царе погинуо,
1509. Глава му је у бунар панула,
1510. Ту су многа седла исјечена,
1511. Ту су многи коњи исјечени,
1512. Многи коњи и многи јунаци;
1513. Отле пођи у напредак, госпо,
1514. Ту ћеш наћи девет браће миле,
1515. Девет браће девет Југовића,
1516. Ђе цу они млади изгинули,
1517. Ту је многа крвца прољевена,
1518. Пред њима ћеш Југ-Богдана наћи,
1519. Ђе је теби бабо погинуо;
1520. Мало пођи у напредак, госпо,
1521. Ту ћеш наћи три српске војводе,
1522. Побратима Топлицу Милана,
1523. Покрај њега Косовац Ивана,
1524. И твог зета војводу Милоша,
1525. Кад су њега с коњем раставили,
1526. Пет стотин'је копљем оборио;

1527. Ту су многи леши од Турака,
1528. Ту је силна крвца прољевена.«
1529. То изусти слуга Видосаве,
1530. То изусти а душу испусти,
1531. Метну њега госпа у кочије,
1532. Кроз лешеве наћера кочије,
1533. Све налази по реду јунаке,
1534. Ђе је који славно погинуо,
1535. Па свакога у кочије тура,
1536. А за њима сузе не пропушта,
1537. А кад нађе војводу Милоша,
1538. У земљици скоро закопана,
1539. Зацвиљела како кукавица:
1540. »Мој Милоше, моја права слуго,
1541. Ко ће моје дворе причувати?
1542. Ко ли бранит мене од Турака?
1543. Све јунаке могу пребољети,
1544. Тебе никад до вијека нећу:
1545. Није мајка родила јунака,
1546. Ради вјере и српског имена,
1547. Чиста срца, пак и добре душе,
1548. Што је мајка војводу Милоша!«
1549. Пак поћера по пољу кочије.
1550. Кад турила баба у кочије,
1551. Оде на гроб славна цар Лазара;
1552. Љуто цвили до Бога се чује:
1553. »Господаре, славан цар Лазаре,
1554. С тобом ме је огријало сунце
1555. Гријало ме за живота твога,
1556. А одсад ће до вијека мога
1557. Све ми бити мрачно и облачно;
1558. Твоје славно име, мој Лазаре,
1559. Довијека биће ти свијетло,
1560. Бранковића ружно и проклето,
1561. Што обори цара и државу!«
1562. Док завика нешто из облака:
1563. »О Милице, Лазарева љубо
1564. Хајде одмах на воду бунара,
1565. Узми главу твога господара,
1566. Понеси је бијеломе двору,
1567. Положи је у кнежеву цркву,
1568. А тјело ћеш до три године;
1569. Ти не жали свога господара,
1570. Господара славна цар-Лазара,
1571. Лазар ти се, госпо, посветио

1572. Што је јунак славно погинуо
1573. Ради вјере и крста часнога
1574. И за љубав рода и племена.«
1575. Кад Милица ријеч разумјела,
1576. Брже оде на бунар студени;
1577. Ал' да видиш од Бога чудеса,
1578. Сав се бунар разасјао листом
1579. Од кнежеве главе светитељске,
1580. Глава сама на руке јој пала,
1581. Милица је у крило узела,
1582. Она сједе у кочије златне,
1583. Однесе је у Крушево равно
1584. У кнежеву у бијелу цркву.
1585. Дан за даном, време за временом,
1586. Три године бише и прођоше,
1587. Подиже се царица Милица
1588. С патријархом и дван'ест владика,
1589. С поповима и калуђерима,
1590. С ђаконима и младим ђацима,
1591. Те одоше на Косово равно,
1592. Откопаше тјело кнез-Лазара,
1593. Док удари мирис од светиње,
1594. Свето тјело, у земљици цјело,
1595. Извадише светитељско тјело,
1596. Однесоше у Крушево равно,
1597. Пјевајући и Богу молећ се,
1598. У бијелу цркву положише
1599. Свето тјело српског кнез-Лазара;
1600. Њим се слави Рушка гора славна
1601. И намастир Раваница црква.
1602. Ето тако, моја браћо драга
1603. Због невјере и неслоге наше
1604. Пропаде нам царство и држава,
1605. Погибе нам слава и господство,
1606. Сам Бог знаде кад ће опет доћи,
1607. Али ћемо сви у јаду проћи?